

Магістр 1 курсу
факультету економіки і права ХНЕУ

**УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМИ ЗМІНАМИ
ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ
МЕТОДУ ПАРАМЕТРИЧНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ**

Анотація. Розглянуто використання системно-кібернетичного підходу до управління стратегічними змінами системного потенціалу на вітчизняних підприємствах та наведено результати апробації поданого інструментарію на реальному об'єкті.

Аннотация. Рассмотрено использование системно-кибернетического подхода к управлению стратегическими изменениями системного потенциала на отечественных предприятиях и представлены результаты апробации данного инструментария на реальном объекте.

Annotation. The paper presents the use of the system and cybernetic approach to the management of strategic changes of system capacity at domestic enterprises and gives the results of testing the given tools on a real object.

Ключові слова: системний потенціал, модель "білого ящика", параметрична ідентифікація об'єкта управління.

Створення конкурентоспроможного потенціалу організаційно-економічної системи (ОЕС) "підприємство" та його підтримка на високому рівні відповідно до стратегічної цілі функціонування та мінливих зовнішніх умов є одним із ключових завдань менеджменту вітчизняних підприємств. У сучасній вітчизняній літературі в основу поняття потенціалу покладено традиційний функціональний підхід, який виділяє виробничий, кадровий, фінансовий та інші види потенціалу [1]. Подібні

визначення не відображають сутності потенціалу ОЕС "підприємство" як цілісної категорії та зумовлюють помилки при стратегічному управлінні ним. Окрім цього, в них відсутня системна прив'язка

визначити ефективність підприємства щодо перетворення ресурсів у кінцеву продукцію. Цей недолік не дозволяє покласти наведений підхід в основу розробки системної концепції створення конструктивного інструментарію для визначення системного потенціалу функціонуючого підприємства.

Таким чином, актуальним є завдання управління стратегічними змінами системного потенціалу підприємства як складової системного стану підприємства, а також його вирішення на базі системно-кібернетичного підходу.

В основу дослідження покладено модель оцінки потенціалу підприємства, яка була розроблена на кафедрі економіки підприємства та менеджменту ХНЕУ. Представлена модель є повною, адекватною, системною та структурованою, оскільки розглядає всі елементи системи у взаємозв'язку та взаємодії, створюючи при цьому властиву системі цілісність, якісну визначеність та цілеспрямованість [2].

На першому етапі оцінки системного потенціалу підприємства проводиться параметрична ідентифікація функціональної структури системного потенціалу за допомогою моделі "білого ящика". Модель включає один рівень декомпозиції та відображає динамічний системний потенціал як функціональний перетворювач підприємства, який складають управляюча підсистема та підсистема, що управляється.

Автором проведено апробацію можливості використання моделі на вітчизняному промисловому підприємстві ТОВ ТГ "Екіпаж", враховуючи складність якого, було виділено другий рівень декомпозиції. В основу декомпозиції складових системного потенціалу на другому рівні покладена системна класифікація видів діяльності підприємства на загальносистемну виробничу, управлінську, обслуговуючу та забезпечуючу, здійснюваних при функціональному перетворенні ресурсного "входу" в продуктивний "вихід" системи. Динамічний системний потенціал має прояв при взаємозалежному здійсненні активними елементами (персоналом) системних видів діяльності в системі під час її функціонування. У моделі введені для складових системного потенціалу відповідні коефіцієнти системного спрягання, які змінюються на практиці в діапазоні "0 – 1".

Параметричну ідентифікацію диференційованих параметрів проводять експертним методом. Оцінки експертів з кожної зі складових системного потенціалу реєструються та використовуються для визначення інтегрованого показника системного потенціалу. За результатами експертних оцінок значень оцінних параметрів та коефіцієнтів спрягання системного потенціалу було побудовано графічні профілі для досліджуваного промислового підприємства. За результатами побудови графічного профілю визначається середній

оцінний рівень та параметри з критичними значеннями, що мають оцінні показники нижче середнього та постають об'єктами першочергових стратегічних змін на підприємстві. За результатами дослідження визначається перелік заходів, необхідних для підвищення рівня параметрів, що мають критичне значення. За результатами їх реалізації будується новий графічний профіль та визначається перелік параметрів для наступного етапу здійснення стратегічних змін.

Таким чином, на практиці апробовано системно-кібернетичний підхід до кількісного оцінювання параметрів системного потенціалу промислового підприємства, тобто його параметричної ідентифікації, що дозволяє управляти системним потенціалом як у цілому, так і його складовими. Тож, можна зробити висновок про адекватність наведеного інструментарію для застосування його у реальній практиці вітчизняних підприємств.

Наук. керівн. Кобзев П. М.

Література: 1. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посібн. / Н. С. Краснокутська. – К. : Центр учбової літератури, 2005. – 352 с. 2. Кобзев П. М. Системно-кібернетический подход к стратегическому управлению системным потенциалом предприятия / Кобзев П. М. // Управління розвитком. – 2006. – № 7. – С. 101–104.